Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

19. september 2024*

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Direktiiv 2009/147/EÜ – Loodusliku linnustiku kaitse – Artikkel 5, artikli 8 lõige 1 ja artikli 9 lõige 1 – Seitset liiki looduslike vintlaste isendite eluspüüki võimaldav erandkord – Liikmesriikide õigus kehtestada erandeid teadustöö eesmärgil – Tingimused

Kohtuasjas C-23/23,

mille ese on ELTL artikli 258 alusel 20. jaanuaril 2023. aastal esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

**Euroopa Komisjon**, esindajad: C. Hermes ja R. Lindenthal,

hageja,

*versus*

**Malta Vabariik**, esindajad: A. Buhagiar ja *abogado* D. Sarmiento Ramírez-Escudero,

kostja,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president A. Arabadjiev, Euroopa Kohtu asepresident L. Bay Larsen (ettekandja), kohtunikud T. von Danwitz, A. Kumin ja I. Ziemele,

kohtujurist: T. Ćapeta,

kohtusekretär: ametnik L. Carrasco Marco,

arvestades kirjalikku menetlust ja 7. märtsi 2024. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 30. mai 2024. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

**kohtuotsuse**

1 Käesolevas hagis palub Euroopa Komisjon Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Malta Vabariik on kehtestanud erandkorra, mis võimaldab seitset liiki looduslike vintlaste (metsvint (*Fringilla coelebs*), kanepilind (*Carduelis cannabina*), ohakalind (*Carduelis carduelis*), rohevint (*Carduelis chloris*), suurnokk-vint (*Coccothraustes coccothraustes*), koldvint (*Serinus serinus*) ja siisike (*Carduelis spinus*); edaspidi „asjaomased seitset liiki vintlased“) isendite eluspüüki, siis on Malta Vabariik rikkunud kohustusi, mis tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT 2010, L 20, lk 7) artiklist 5 ja artikli 8 lõikest 1 koostoimes selle direktiivi artikli 9 lõikega 1.

## Õiguslik raamistik

### *Liidu õigus*

2 Direktiivi 2009/147 artiklis 2 on sätestatud:

„Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed artiklis 1 osutatud liikide arvukuse hoidmiseks tasemel, mis vastab eelkõige ökoloogilistele, teaduslikele ja kultuurilistele nõuetele, arvestades samal ajal majanduslikke ja puhkeaja veetmisega seotud vajadusi, või nende liikide arvukuse kohandamiseks vastavalt sellele tasemele.“

3 Direktiivi artikli 5 punktid a ja e on sõnastatud järgmiselt:

„Ilma et see piiraks artiklite 7 ja 9 kohaldamist, võtavad liikmesriigid vajalikke meetmeid kõikide artiklis 1 osutatud linnuliikide üldise kaitsesüsteemi loomiseks, keelates eelkõige:

a) tahtliku tapmise või püüdmise mis tahes viisil;

[…]

e) nende linnuliikide isendite pidamise, mille jahtimine ja püüdmine on keelatud.“

4 Direktiivi artikli 8 lõikes 1 on sätestatud, et „[k]äesoleva direktiivi alusel jahtida, püüda või tappa lubatud lindude suhtes keelustavad liikmesriigid kõik massilist või mittevalikulist püüdmist või tapmist võimaldavad või liigi paigutist kadumist põhjustada võivad vahendid, seadised või viisid ning esmajoones IV lisa punktis a loetletud vahendite, seadiste või viiside kasutamise.“

5 Direktiivi 2009/147 IV lisa punkti a neljandas taandes on loetletud järgmised vahendid:

„– võrgud, püünised, mürgitatud või uimastav sööt“.

6 Direktiivi artikli 9 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Liikmesriigid võivad teiste rahuldavate lahenduste puudumisel teha erandeid artiklite 5–8 sätetest järgmistel põhjustel:

[…]

b) teadus- ja õppetöö, taasasustamise, uuesti loodusesse laskmise ja selleks vajaliku paljundamise eesmärgil;

c) lubamaks range järelevalve tingimustes ja valikuliselt teatavate lindude vähesel arvul püüdmist, pidamist või muud mõistlikku kasutamist.

2. Lõikes 1 osutatud erandite puhul peab olema täpsustatud:

a) milliste liikide suhtes erandeid kohaldatakse;

b) püüdmiseks või tapmiseks lubatud vahendid, seadised või viisid;

c) millise riski tingimustel ja millisel ajal ning kus selliseid erandeid võib lubada;

d) asutus, kes on volitatud kinnitama, et nõutud tingimused on täidetud, ning otsustama, milliseid vahendeid, seadiseid või viise võib kasutada, millises ulatuses ja kellel see on lubatud;

e) milliseid kontrollimeetmeid rakendatakse."

## *Malta õigus*

### *Loodusliku linnustiku kaitse eeskirjad*

7 29. märtsi 2006. aasta õiguslik teade 79 – Loodusliku linnustiku kaitse eeskirjad (Legal Notice 79 – Conservation of Wild Birds Regulations; edaspidi „loodusliku linnustiku kaitse eeskirjad") on peamine õigusakt, millega on direktiiv 2009/147 Malta õigusesse üle võetud.

8 Direktiivi 2009/147 artikkel 9 on võetud üle peamiselt loodusliku linnustiku kaitse eeskirjade eeskirjaga 9 ning selles on ette nähtud erandite hindamise tingimused. Samuti on nimetatud eeskirjas 9 sätestatud otsustusprotsess, mille raames peab oma hinnangu andma ka Malta ornitoloogiakomitee (edaspidi „ornitoloogiakomitee").

9 Loodusliku linnustiku kaitse eeskirjade eeskirjas 10 on sätestatud ornitoloogiakomitee ülesanne, mis seisneb eelkõige kohustuses teha keskkonnaministrile (edaspidi „minister") soovitusi eeskirjade 4-7, 18 ja 21 suhtes erandite lubamiseks ja kontrollida korrapäraste ajavahemike järel, et sellise loa või selliste lubade andmise tingimused on jätkuvalt täidetud. Lisaks on eeskirjas 10 kindlaks määratud ministri pädevus otsustada ornitoloogiakomitee soovituste läbivaatamisel erandite lubamise üle ning samuti tema kohustus esitada kirjalikult oma otsuse põhjendused, kui ornitoloogiakomitee soovitused ja tema otsus erinevad oluliselt.

10 Loodusliku linnustiku kaitse eeskirjade eeskiri 27 reguleerib seda, kuidas nende eeskirjade rikkumisi tuleb käsitleda, ning näeb ette karistused erandite raames toime pandud rikkumiste eest.

*2020. aastal kehtestatud teadustöö eesmärgil tehtava erandi kord*

– *2020. aasta raameeskirjad*

11 19. oktoobri 2020. aasta õiguslik teade 399 – Loodusliku linnustiku kaitse (seitsme vindiliigi Malta võrdluspopulatsiooni kindlakstegemiseks teadustöö eesmärgil tehtava erandi raamistik) eeskirjad, 2020 (Legal Notice 399 – Conservation of Wild Birds (Framework for Allowing a Research Derogation to determine Malta's Reference Population of Seven Finch Species) Regulations, 2020; edaspidi „2020. aasta raameeskirjad") näeb ette erandi asjaomaste seitset liiki vintlaste püügiks isendite leidmise eesmärgil.

12 2020. aasta raameeskirjade eeskirja 1 lõikes 2 on sätestatud

„Käesolevate eeskirjade eesmärk on luua raamistik, mis võimaldab teha erandi teadustöö eesmärgil, et määrata direktiivi [2009/147] artikli 9 lõike 1 punkti b alusel kindlaks Malta [asjaomaste] seitset liiki vintlaste võrdluspopulatsioon […]. Nende eeskirjade konkreetne eesmärk on koguda piisavalt teadusandmeid, et võimaldada Malta Vabariigil kehtestada erandkord direktiivi [2009/147] artikli 9 lõike 1 punkti c tähenduses, mis vastab „vähese arvu" kriteeriumile, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Kohus [21. juuni 2018. aasta kohtuotsuses komisjon *vs.* Malta (C-557/15, EU:C:2018:477)]".

13 Nende raameeskirjade eeskirjas 3 on sätestatud, et neist seitsmest liigist linnud võib püüda nöörist sulguvate võrkudega (inglise keeles *clap-nets*), mille võrgusilma suurus on vähemalt 18 mm × 18 mm, üksnes selleks, et neid saaks kontrollida ja/või rõngastada ja/või varustada GPS-seadmega. Rõngaste taasleiuvormid tuleb tagastada Malta loodusliku linnustiku reguleerimise ametile (Maltese Wild Birds Regulation Unit, edaspidi „WBRU"), mis kuulub keskkonna-, säästva arengu ja kliimamuutuse ministeeriumi haldusalasse.

14 Raameeskirjade eeskirjas 4 on ette nähtud, et minister võib sügisel välja kuulutada kuni 64-päevase uuringuperioodi ja tuvastada „teiste rahuldavate lahenduste" puudumise direktiivi 2009/147 artikli 9 lõike 1 tähenduses.

15 2020. aasta raameeskirjade eeskirjas 5 on ette nähtud, et asjaomaste seitset liiki vintlaste isendite püügiluba antakse isikutele, kellel on vastav luba. Selle loa saab väljastada üksnes isikutele, kes esitavad eeskätt heakskiidetud nöörist sulguvate võrkude asukohaplaanid ning kes on läbinud teadustöö eesmärkide kohta kohustusliku kursuse ja sooritanud sellekohase eksami.

– *2020. aasta deklaratsioon*

16 19. oktoobri 2020. aasta õigusliku teate 400 – Loodusliku linnustiku kaitse (deklaratsioon erandi kohta, mis võimaldab teadustöö perioodi selleks, et teha kindlaks seitsme vindiliigi Malta võrdluspopulatsioon) eeskirjad, 2020 (Legal Notice 400 – Conservation of Wild Birds (Declaration on a Derogation allowing a Research Period to determine Malta's Reference Population of Seven Finch Species) Regulations, 2020; edaspidi „2020. aasta deklaratsioon"), mis käsitleb deklaratsiooni erandi kohta, eeskirja 1 lõikes 2 on sätestatud:

„[…] arvestades seda, et Malta Vabariigi territooriumil:

a) on [asjaomased seitset liiki vintlased] läbirändel olevad rändlinnud, kes Maltal ei ela;

b) praeguseni on peamiste linnupopulatsioonide (võrdluspopulatsioon) […] päritolupiirkondade kohta veenva teabe saamiseks [asjaomaste seitset liiki vintlaste] rõngakontrolli kohta kogutud vaid väga piiratud teavet;

tuvastab minister käesolevaga teiste rahuldavate lahenduste puudumise sellise ammendava teadusuuringu korraldamiseks, mida viivad läbi loaga isikud registreeritud nöörist sulguvate võrkude abil, mis on kõige valikulisem meetod nende liikide isendite püügiks, et registreerida rõngaste taasleiu (kontrolli) andmed ja rõngastada linnud ning lasta nad viivitamata tagasi loodusesse, ja, kuivõrd see on tingimata vajalik, saada andmed, mis võimaldavad kindlaks määrata asjaomaste liikide võrdluspopulatsiooni Maltal vastavalt direktiivi [2009/147] ja [2020. aasta raameeskirjade] sätetele."

17 Selle deklaratsiooni eeskirjas 4 on sätestatud:

„[asjaomaste seitset liiki vintlase] uuringuperiood on 2020. aastal kuuskümmend kaks (62) päeva, 20. oktoobrist 2020 kuni 20. detsembrini 2020, need kaks kuupäeva kaasa arvatud […]."

*2021. aastal kehtestatud teadustöö eesmärgil tehtava erandi kord*

– *2021. aasta raameeskirjad*

18 2020. aasta raameeskirjad tunnistati kehtetuks 14. oktoobri 2021. aasta õigusliku teatega 387 – Loodusliku linnustiku kaitse (seitsme vindiliigi Malta võrdluspopulatsiooni kindlakstegemiseks teadustöö eesmärgil tehtava erandi raamistik) (kehtetuks tunnistamine) eeskirjad, 2021 (Legal Notice 387 – Conservation of Wild Birds (Framework for Allowing a Research Derogation to determine Malta's Reference Population of Seven Finch Species) (Repeal) Regulations, 2021).

19 19. oktoobri 2021. aasta õigusliku teatega 394 – Loodusliku linnustiku kaitse (seitsme vindiliigi osas teadustöö eesmärgil tehtava erandi raamistik) eeskirjad, 2021 (Legal Notice 394 – Conservation of Wild Birds (Framework for Allowing a Derogation to Carry out Scientific Research on Seven Finch Species) Regulations, 2021; edaspidi „2021. aasta raameeskirjad") kehtestati teadustöö eesmärgil tehtava erandi raamistik, mis võimaldab püüda asjaomaste seitset liiki vintlaste isendeid.

20 2021. aasta raameeskirjade artikkel 8 on sõnastatud samamoodi nagu 2020. aasta raameeskirjade artikkel 4.

– *2021. aasta deklaratsioon*

21 19. oktoobri 2021. aasta õigusliku teatega 395 – Loodusliku linnustiku kaitse (deklaratsioon seitsme vindiliigi osas teadustöö eesmärgil tehtava erandi kohta) eeskirjad, 2021 (Legal Notice 395 – Conservation of Wild Birds (Declaration on a Derogation Allowing Scientific Research on Seven Finch Species) Regulations, 2021) eeskirja 1 lõikes 2 märgitud:

„[…] arvestades seda, et Malta Vabariigi territooriumil:

a) on [asjaomased seitset liiki vintlased] läbirändel olevad rändlinnud, kes Maltal ei ela;

b) ei ole lindude püüdmiseks kasutatav Jaapani võrkude süsteem sobiv selleks, et hankida asjaomaste liikide kohta andmeid […] rõngakontrolli kohta eesmärgiga saada veenvat teavet peamiste linnupopulatsioonide päritolupiirkondade kohta (võrdluspopulatsioon), nagu kinnitas [Euroopa Kohus 21. juuni 2018. aasta kohtuotsuses komisjon *vs.* Malta (C-557/15, EU:C:2018:477)] ja kuna

c) riikliku rõngastusprogrammi rõngastajad ei tohi kasutada rõngastamise ja kontrolli eesmärgil eluspeibutisi ning on pealegi eetilistel põhjustel sellise kasutuse vastu, kus nöörist sulguvate võrkude süsteem põhineb nimetatud eluspeibutistel,

tuvastab minister käesolevaga teiste rahuldavate lahenduste puudumise sellise ammendava teadusuuringu korraldamiseks, mida viivad läbi loaga isikud registreeritud nöörist sulguvate võrkude abil, mis on kõige valikulisem meetod […] nende liikide isendite püügiks, et registreerida rõngaste taasleiu (kontrolli) andmed ja rõngastada linnud ning lasta nad viivitamata tagasi loodusesse, ja, kuivõrd see on tingimata vajalik, saada andmed, mis võimaldavad kindlaks määrata asjaomaste liikide võrdluspopulatsiooni Maltal vastavalt direktiivi [2009/147] ja raameeskirjade sätetele."

22 Selle deklaratsiooni eeskirjas 4 on sätestatud:

„[…] asjaomaste liikide uuringuperiood on 2021. aastal kuuskümmend kaks (62) päeva, 20. oktoobrist 2021 kuni 20. detsembrini 2021, need kaks kuupäeva kaasa arvatud."

*2022. aastal kehtestatud teadustöö eesmärgil tehtava erandi kord*

– *2022. aasta raameeskirjad*

23 19. oktoobri 2022. aasta õigusliku teatega 256 – Loodusliku linnustiku kaitse (seitsme vindiliigi osas teadustöö eesmärgil tehtava erandi raamistik) (muudatus) eeskirjad, 2022 (Legal Notice 256 – Conservation of Wild Birds (Framework for Allowing a Derogation to Carry out Scientific Research on Seven Finch Species) (Amendment) Regulations, 2022) muudeti 2021. aasta raameeskirjade teatavaid sätteid.

– *2022. aasta deklaratsioon*

24 19. oktoobri 2022. aasta õigusliku teatega 257 – Loodusliku linnustiku kaitse (deklaratsioon seitsme vindiliigi osas teadustöö eesmärgil tehtava erandi kohta) eeskirjad, 2022 (Legal Notice 257 – Conservation of Wild Birds (Declaration on a Derogation Allowing Scientific Research on Seven Finch Species) Regulations, 2022; edaspidi „2022. aasta deklaratsioon") avati veel üks „uuringuperiood" ajavahemikuks 20. oktoobrist 2022 kuni 20. detsembrini 2022 samadel tingimustel, mis olid ette nähtud 2021. aasta deklaratsioonis.

## Vaidluse taust ja kohtueelne menetlus

25 Malta Vabariik kehtestas 2014. aastal asjaomaste seitset liiki vintlaste isendite eluspüüki võimaldava erandi direktiivi 2009/147 artikli 9 lõike 1 punkti c alusel. Euroopa Kohus otsustas 21. juuni 2018. aasta kohtuotsuses komisjon *vs.* Malta (C-557/15, EU:C:2018:477), et kuna Malta

Vabariik on kehtestanud selle erandkorra, siis on ta rikkunud kohustusi, mis tal on selle direktiivi artikli 5 punktide a ja e ning artikli 8 lõike 1 alusel koostoimes selle direktiivi artikli 9 lõike 1 punktiga c.

26 Selle otsuse tagajärjel võttis Malta Vabariik 19. oktoobril 2020 direktiivi 2009/147 artikli 9 lõike 1 punkti b alusel vastu teadustöö eesmärgil tehtava erandi korra, mida on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktides 11-17 ning mis võimaldab asjaomaste seitset liiki vintlaste püünisjahti. Euroopa Komisjon saatis sellele liikmesriigile 3. detsembril 2020 ametliku kirja, mille kohaselt on nimetatud erandkord vastuolus direktiivi artikliga 5 ja artikli 8 lõikega 1 ning seda ei saa põhjendada direktiivi artikli 9 lõike 1 punkti b alusel teadustööga. Viimati nimetatud sätte kohta leidis komisjon, et Malta Vabariik ei olnud tõendanud, et see erandkord kehtestati teiste rahuldavate lahenduste puudumise tõttu ega ka seda, et erandkord teenib tegelikku teadustöö eesmärki.

27 Malta Vabariik vastas 3. veebruari 2021. aasta kirjaga, et 2020. aastal kehtestatud teadustöö eesmärgil tehtava erandi kord vastab direktiivi 2009/147 artiklis 9 sätestatud tingimustele.

28 Kuna Malta Vabariigi poolt vastuseks ametlikule kirjale esitatud argumendid komisjoni ei rahuldanud, siis saatis viimane sellele liikmesriigile 9. juunil 2021. aastal põhjendatud arvamuse, milles ta kutsus teda üles võtma vajalikud meetmes põhjendatud arvamuse järgimiseks ühe kuu jooksul alates selle teatavaks tegemisest.

29 14. oktoobril 2021 tunnistas minister 2020. aasta raameeskirjad kehtetuks, „ilma et see piiraks kõige selle kehtivust, mida on nende alusel tehtud või tegemata jäetud“.

30 Minister võttis 19. oktoobril 2021 vastu käesoleva kohtuotsuse punktides 18–22 kirjeldatud teadustöö eesmärgil tehtava erandi korra ajavahemikuks 20. oktoobrist 2021 20. detsembrini 2021. 2022. aasta deklaratsiooniga avas minister veel ühe „uuringuperioodi“ 20. oktoobrist 2022 kuni 20. detsembrini 2022.

## Hagi

31 Komisjon märgib, et kuna 2020. aasta raameeskirjad, 2021. aasta raameeskirjad ja 2020., 2021. ja 2022. aasta deklaratsioonid kujutavad endast sama käitumist, siis tuleb neid käsitada ühe ja sama teadustöö eesmärgil tehtava erandi korrana direktiivi 2009/147 artikli 9 lõike 1 punkti b seisukohast. Komisjon märgib, et Malta Vabariik ei ole vaielnud vastu sellele, et see kord rikub keeldusid, mis on sätestatud direktiivi 2009/147 artikli 5 punktis a ja artikli 8 lõikes 1 koostoimes IV lisa punktiga a, ning leiab, et see liikmesriik ei ole tõendanud, et direktiivi artikli 9 lõike 1 punktis b ette nähtud erandi tegemise tingimused olid täidetud. Esimesena ei ole Malta Vabariik tõendanud, et selle korra eesmärk on teadustöö. Teisena ei ole liikmesriik põhjendanud teiste rahuldavate lahenduste puudumist. Kolmandana ei ole liikmesriik tõendanud teiste rahuldavate lahenduste puudumist.

### *Hagi vastuvõetavus*

*Poolte argumendid*

32 Malta Vabariik väidab, et hagi on vastuvõetamatu, kuna see põhineb põhjendatud arvamusel, millele järgnes kiiresti selle riigisisese õigusraamistiku märkimisväärne muutmine, mis on hagiavalduses vana raamistikuga segi aetud. Liikmesriik väidab, et hagi eseme ja ulatuse ebaselgus takistab kaitseõiguste teostamist. Liikmesriigi väitel ei täpsusta komisjon oma hagiavalduses, kas tema etteheited puudutavad õigusraamistikku, mis kehtis põhjendatud arvamuses ettenähtud tähtaja lõppedes, või praegu kehtivat õigusraamistikku.

33 Malta Vabariik märgib, et kuigi komisjon püüab oma hagiavalduses vähendada 2021. aasta raameeskirjadega tehtud muudatuste tähtsust, on need muudatused märkimisväärsed, mistõttu 2021. aasta raameeskirjadest tulenev õigusraamistik ei olnud „praktiliselt identsed“ 2020. aasta raameeskirjadest tulenevaga. Vastupidi, 2021. aasta teadustöö eesmärgil tehtava erandi korraga vastati komisjoni tõstatatud probleemidele ja tehti olulisi muudatusi varasema korra mitmes põhiaspektis.

34 Malta Vabariik märgib sellega seoses, et tal ei ole võimalik teada, kas komisjon viitab õigusrikkumistega, mida ta oma hagiavalduses ette heidab, 2020. aastal või hoopis 2021. aastal kehtestatud teadustöö eesmärgil tehtava erandi korrale. Sama kehtib ka komisjoni etteheite kohta, et ei kasutatud kogenud ornitolooge, kuna see institutsioon ei ole täpsustanud, kas see etteheide seondub esimese või teise korraga, samas kui viimasega tehti suuri parandusi selleks, et kasutataks pädevaid ornitolooge ja kaasataks neid täielikult teadustöösse, et kogutud andmeid saaks nõuetekohaselt analüüsida, töödelda ja ekstrapoleerida.

35 Euroopa Komisjon juhib oma repliigis tähelepanu sellele, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt võivad liikmesriigi kohustuste rikkumise hagid hõlmata asjaolusid, mis leidsid aset pärast põhjendatud arvamuse esitamist, tingimusel et need on selles arvamuses viidatud asjaoludega sama laadi ja kujutavad endast sama käitumist, nii nagu käesolevas asjas. Käesoleval juhul on 9. juuni 2021. aasta põhjendatud arvamuses viidatud 2020. aastal kehtestatud teadustöö eesmärgil tehtava erandi korrale. Komisjon märgib, et ta pidas oma hagiavalduses silmas seda korda, mida oli pikendatud 2021. aastal kehtestatud teadustöö eesmärgil tehtava erandi korraga ning 2022. aasta deklaratsiooniga.

36 Selle kohta märgib komisjon, et 2020. aastal kehtestatud teadustöö eesmärgil tehtava erandi korra põhielemendid, mis põhjendatud arvamuse kohaselt ei olnud kooskõlas direktiivi 2009/147 artikli 9 lõike 1 punktiga b, säilisid ka hagi esitamise ajal kehtinud 2021. aastal kehtestatud teadustöö eesmärgil tehtava erandi korras. Nii on see eelkõige seoses eesmärgiga koguda teavet asjaomaste seitset liiki vintlaste võrdluspopulatsioonide kohta, loa andmise tingimuste ja selle korra kohaldamisalaga.

37 Järjepidevust kinnitab komisjoni väitel asjaolu, et 2021. aasta raameeskirjade alusel anti lube 2020. aasta raameeskirjade kohaselt esitatud taotluste põhjal. Seetõttu tunnistatigi 2020. aasta raameeskirjad kehtetuks, „ilma et see piiraks kõige selle kehtivust, mida on nende alusel tehtud või tegemata jäetud“.

38 Komisjon leiab, et vastupidi Malta Vabariigi väitele, et on olemas uus „reguleeriv asutus, mis koosneb akrediteeritud ülikooli õppejõududest, kvalifitseeritud ornitoloogidest ja andmeanalüütikutest“, jääb teadustöö eest vastutavaks reguleerivaks asutuseks tegelikult WBRU, kes täitis seda ülesannet juba 2020. aasta raameeskirjade alusel. WBRU jaoks hiljuti loodud võimalus määrata teadureksperte või ornitolooge ei näi praktikas eriti asjakohane.

39 Samuti ei ole Malta Vabariik komisjoni hinnangul selgitanud, kuidas muudavad 2020. aasta teadustöö eesmärgil tehtava erandi korra laadi märkimisväärselt võimalus võtta kasutusele eelnevalt kindlaks määratud parameetrid, teiste rahuldavate lahenduste puudumise tuvastamise eeskirjad, püütud lindude aruandlust käsitlevad eeskirjad ja uuringualade suhtes kohaldatavad tingimused.

40 Komisjon vaidleb vastu Malta Vabariigi väitele, et väidetava liikmesriigi kohustuste rikkumise tinginud riiklikud meetmed ei nähtu selgelt hagiavaldusest. Hagiavalduses on täpsustatud, et vaidlustatud teadustöö eesmärgil kehtestatud erandi kord hõlmab „2020. aasta raameeskirju, […] 2020. aasta deklaratsiooni, 2021. aasta raameeskirju ning 2021. ja 2022. aasta deklaratsioone (ning kõiki sama liiki tulevasi meetmeid, mis kujutavad endast sama käitumist)“. Seda selgelt määratletud eset arvestades ei ole Malta Vabariigi kaitseõigusi riivatud.

41 Malta Vabariik rõhutab oma vasturepliigis, et 2020. aastal kehtestatud teadustöö eesmärgil tehtava erandi korra kehtetuks tunnistamine ja 2021. aastal uue korra kehtestamine toimus vahetult komisjonilt saadud teabe alusel. See olukord erineb põhjendatud arvamuses ette heidetud halduspraktika pelgast aastast aastasse jätkamisest.

42 Malta Vabariik väidab, et 2021. aastal kehtestatud teadustöö eesmärgil tehtava erandi kord erineb varasemast korrast, sest sellega kehtestatakse uued menetlused, uued asutused ja osalejad ning tugevdati rakendusmehhanisme.

43 Liikmesriik on seisukohal, et komisjon eksib, kui ta näeb tõendit 2020. aastal ja 2021. aastal kehtestatud teadustöö eesmärgil tehtava erandi korra vahelise järjepidevuse kohta asjaolus, et 2020. aasta kord tunnistati kehtetuks, „ilma et see piiraks kõige selle kehtivust, mida on [selle] alusel tehtud või tegemata jäetud“. Väljend „ilma et see piiraks“ on Malta õigusaktides tavapärane ja selle eesmärk on tagada, et seniste seaduste kehtetuks tunnistamine ei mõjuta pooleliolevaid kohtumenetlusi.

44 Lisaks on komisjoni hagi ese Malta Vabariigi hinnangul nii lai, et see takistab tal välja töötada sihipärast kaitset. Asjaolu, et komisjon ajab need kaks erandkorda segi, tekitab Malta Vabariigi väitel õigusliku ebakindluse, mis takistab tal töötada selgelt määratletud vaidlustatud normide põhjal välja sobiva kaitse.

*Euroopa Kohtu hinnang*

45 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on ELTL artikli 258 alusel esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi ese piiritletud komisjoni põhjendatud arvamusega, mistõttu hagi peab rajanema samadel põhjendustel ja väidetel kui põhjendatud arvamus (5. aprilli 2017. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Bulgaaria, C-488/15, EU:C:2017:267, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).

46 Käesoleval juhul väidab komisjon hagi raames, nagu ka 9. juuni 2021. aasta põhjendatud arvamuses, et kuna Malta Vabariik võttis vastu erandkorra, mis võimaldab asjaomaste seitset liiki vintlaste isendite eluspüüki, siis on Malta Vabariik rikkunud kohustusi, mis tulenevad direktiivi 2009/147 artiklist 5 ja artikli 8 lõikest 1 koostoimes artikli 9 lõikega 1, kuna esimesena ei ole Malta Vabariik tõendanud, et tema erandkorra eesmärk on teadustöö, sest see kord ei põhine teaduslikel meetoditel, toob kaasa puuduliku kohaldamise, ei taotle kaitsega seotud eesmärki ja on igal juhul sobimatu avaldatud eesmärgi saavutamiseks, teisena ei põhjenda liikmesriik teiste rahuldavate lahenduste puudumist ning kolmandana ei tõenda teiste rahuldavate lahenduste puudumist.

47 Järelikult tugineb käesolev hagi samadele põhjendustele ja väidetele nagu 9. juuni 2021. aasta põhjendatud arvamus.

48 Lisaks ilmneb Euroopa Kohtu praktikast, et liikmesriigi kohustuste rikkumise olemasolu tuleb hinnata põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppemisel liikmesriigis esineva olukorra alusel (5. aprilli 2017. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Bulgaaria, C-488/15, EU:C:2017:267, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika), st käesoleval juhul 9. juulil 2021.

49 Ent kuivõrd käesolevas hagis heidetakse ette seda, et direktiivi 2009/147 artikli 5 ja artikli 8 lõike 1 koostoimes artikli 9 lõikega 1 rikkumine on süstemaatiline ja pidev, siis tuleb meenutada, et ei saa põhimõtteliselt välistada täiendavate tõendite esitamist Euroopa Kohtu menetluse ajal, et näidata, et väidetav rikkumine on juurdunud (vt analoogia alusel 5. aprilli 2017. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Bulgaaria, C-488/15, EU:C:2017:267, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).

50 Eelkõige on Euroopa Kohtul juba olnud võimalus täpsustada, et liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi ese võib hõlmata asjaolusid, mis leidsid aset pärast põhjendatud arvamuse esitamist, tingimusel et need on selles arvamuses viidatud asjaoludega sama laadi ja kujutavad endast sama käitumist (7. septembri 2023. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia (Piirmäärad – Arseen ja fluoriidid), C-197/22, EU:C:2023:642, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).

51 Kuigi käesoleval juhul ei ole vaidlust selles, et 2021. aasta raameeskirjad tõid kaasa muudatusi võrreldes 2020. aasta raameeskirjadega, ei ole need muudatused käesoleva hagi seisukohast asjakohased.

52 Hagiga soovitakse nimelt, et tuvastataks, et erandkord, mis lubab asjaomaste seitset liiki vintlaste isendite eluspüüki, on vastuolus kohustustega, mis tulenevad direktiivi 2009/147 artiklist 5 ja artikli 8 lõikest 1 koostoimes artikli 9 lõikega 1, kuna esimesena ei ole Malta Vabariik tõendanud, et selle korra eesmärk on teadustöö, sest see kord ei põhine teaduslikel meetoditel, toob kaasa puuduliku kohaldamise, ei taotle kaitsega seotud eesmärki ja on igal juhul sobimatu avaldatud eesmärgi saavutamiseks, teisena ei põhjenda liikmesriik teiste rahuldavate lahenduste puudumist ning kolmandana ei tõenda teiste rahuldavate lahenduste puudumist. Ent pelk asjaolu, et Malta Vabariik muutis oma õigusraamistikku, kehtestades uued menetlused, uued asutused ja selles korras osalemise ülesandega osalejad ning tugevdas korra rakendamiseks vajalikke mehhanisme, ei saa oma üldise laadi tõttu täpsemate asjaolude puudumisel tõendada, et 2021. aastal kehtestatud teadustöö eesmärgil tehtava erandi kord kujutab endast käesoleva hagi eseme seisukohast uut erandkorda, mis erineb varem kehtinud korrast märkimisväärselt.

53 Lisaks on põhjendamatu ka Malta Vabariigi väide, et vaidlustatud erandkord ei ole hagiavalduses selgelt määratletud. Nimelt hõlmab hagiavalduses silmas peetud erandkord 2020. aasta raameeskirju, 2020. aasta deklaratsiooni, 2021. aasta raameeskirju, 2021. ja 2022. aasta

deklaratsioone ning kõiki sama liiki tulevasi meetmeid, mis kujutavad endast sama käitumist, kusjuures viimati nimetatud täpsustus on käesoleval juhul ainetu, kuna komisjon ei ole hõlmanud oma hagi esemega meetmeid, mis on 2022. aasta deklaratsioonist hilisemad.

54 Seega ei ole Malta Vabariigi kaitseõigusi riivatud. Sellega seoses tuleb lisaks märkida, et nagu nähtub Malta Vabariigi menetlusdokumentidest, on tal õnnestunud esitada üksikasjalikud argumendid komisjoni etteheidete ja argumentide kohta.

55 Järelikult on hagi vastuvõetav.

### *Väide, et ei ole põhjendatud „teiste rahuldavate lahenduste“ puudumist direktiivi 2009/147 artikli 9 lõike 1 tähenduses*

*Poolte argumendid*

56 Komisjon rõhutab, et 2020. ja 2021. aasta raameeskirjades ei ole ühtki põhjendust teiste rahuldavate lahenduste puudumise kohta ning nendes on piirdutud vastava hinnangu andmise ministri hooleks jätmisega iga „uuringuperioodi“ avamise deklaratsiooni vastuvõtmisel.

57 2020., 2021. ja 2022. aasta deklaratsioonides tuvastas minister „teiste rahuldavate lahenduste“ puudumise, kuid ei esitanud piisavalt selget põhjendust, mis täidaks õiguskindluse nõude. Deklaratsioonides on kirjeldatud teadustöö eesmärgil tehtava erandi korra eesmärki, milleks on koguda andmeid rõngakontrolli kohta, et määrata kindlaks asjaomaste seitset liiki vintlaste võrdluspopulatsioon Malta Vabariigi territooriumil. Siiski ei ole ei neis deklaratsioonides endis ega nende joonealustes märkustes nimetatud dokumentides selgitatud, miks otsustas minister seda eesmärki saavutada pigem tuhandetele amatööridele lubade andmisega kui muudel viisidel, näiteks pädevate teadlaste kaasamise teel.

58 Komisjon väidab, et minister ei ole ühelgi viisil esile toonud põhjuseid, miks otsustas Malta Vabariik jätta kaasamata riikliku rõngastamisprogrammi rõngastajad või jätta kasutamata muud olemasolevad teaduslikud vahendid, näiteks laialdaselt kasutatavad linnupopulatsioonide loendused, et leevendada esile toodud andmete puudumise probleemi.

59 Pealegi ei ole Malta Vabariik komisjoni sõnutsi põhistanud teiste rahuldavate lahenduste puudumist, kuna ei 2020., 2021. ega 2022. aasta deklaratsioon, ornitoloogiakomitee soovitused ega WBRU aruanded, millele Malta Vabariik viitab, ei käsitle küsimust, kas tõeliste teadlaste osalemine kujutaks endast teist rahuldavat lahendust.

60 Malta Vabariik vaidleb vastu, et 2020. ja 2021. aasta raameeskirjades ning 2020., 2021. ja 2022. aasta deklaratsioonides on esitatud piisavad põhjendused teiste rahuldavate lahenduste puudumise kohta. Liikmesriik väidab, et esimesena on teiste lahenduste puudumist sõnaselgelt nõutud direktiivi 2009/147 artiklis 9. Teisena on 2021. aasta raameeskirjade artikli 6 lõikes 1 ette nähtud, et teadustöös tuleb pärast hindamist ja analüüsi veenduda, et teisi rahuldavaid lahendusi ei ole. Kolmandana saadi 2021. aasta teadustöö eesmärgil tehtava erandi korra raames ning 2020., 2021. ja 2022. aasta „uuringuperioodidel“ käigus võetud meetmete abil kogu asjakohane teave, mis põhjendab teiste rahuldavate lahenduste puudumist. Eelkõige on 2020. aasta deklaratsioonis sõnaselge viide ornitoloogiakomitee soovitustele ning viited rõngaste taasleiu andmetele aastatel 1920–2018 ning WBRU esitatud aruandele võrkude valikulisuse ja

silmasuuruse kohta. Liikmesriik on seisukohal, et need aruanded on osaks deklaratsioonist ja annavad asjakohast taustateavet ning täpseid teadusandmeid, et põhjendada teiste rahuldavate lahenduste puudumist.

*Euroopa Kohtu hinnang*

61 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et nagu nähtub eelkõige direktiivi 2009/147 artiklist 1, on direktiivi peamine eesmärk lindude kaitse (vt selle kohta 17. märtsi 2021. aasta kohtuotsus One Voice ja Ligue pour la protection des oiseaux, C-900/19, EU:C:2021:211, punkt 34). Seega võtavad liikmesriigid direktiivi artikli 5 punktide a ja e kohaselt vajalikud meetmed, et kehtestada kõikide artiklis 1 osutatud linnuliikide üldine kaitsesüsteem, keelates eelkõige nende tahtliku tapmise või püüdmise mis tahes viisil ning nende linnuliikide isendite pidamise, mille jahtimine ja püüdmine on keelatud.

62 Nimetatud direktiivi artikli 8 lõikes 1 on eelkõige lindude püüdmisega seoses sätestatud, et liikmesriigid keelustavad kõik massilist või mittevalikulist püüdmist võimaldavad või liigi paigutist kadumist põhjustada võivad vahendid, seadised või viisid ning esmajoones nende vahendite, seadiste või viiside kasutamise, mis on loetletud direktiivi IV lisa punktis a, milles on nimetatud eelkõige võrke ja püüniseid.

63 Direktiivi 2009/147 artikli 9 lõike 1 punktis b on sätestatud, et liikmesriigid võivad nendest sätetest teiste rahuldavate lahenduste puudumisel erandeid teha eelkõige teadustöö eesmärgil.

64 Sellega seoses olgu meelde tuletatud, et Euroopa Kohtu praktika põhjal peavad riigisisesed õigus- ja haldusnormid selleks, et pädevad asutused teeksid direktiivi 2009/147 artiklis 9 sätestatud erandeid alati kooskõlas liidu õigusega, olema koostatud nii, et nendes sätestatud erandite kohaldamine vastab õiguskindluse põhimõttele. Seetõttu peavad riigisisesed vastava valdkonna õigusnormid nägema ette erandi tegemise tingimused selgesti ja täpselt ning kohustama ametiasutusi, kellele nende kohaldamise kohustus on pandud, neid arvesse võtma (21. juuni 2018. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Malta, C-557/15, EU:C:2018:477, punkt 47).

65 Tuleb veel rõhutada, et seoses sellise erandkorraga, nagu on ette nähtud direktiivi 2009/147 artiklis 9, mida tuleb tõlgendada kitsalt ning mis paneb iga erandi osas nõutavate tingimuste täitmise tõendamise kohustuse vastava otsuse teinud ametiasutusele, on liikmesriigid kohustatud tagama, et kaitsealuseid liike puudutavat mis tahes tegevust lubatakse ainult niisuguste otsuste alusel, millel on täpne ja piisav põhjendus, milles on viidatud eelnimetatud artiklis sätestatud põhjustele, tingimustele ja nõuetele (21. juuni 2018. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Malta, C-557/15, EU:C:2018:477, punkt 47). Lisaks nähtub direktiivi 2009/147 artikli 9 sätetest, mis viitavad selles artiklis ette nähtud erandi suhtes range järelevalve teostamisele ja püügi valikulisusele, nagu ka proportsionaalsuse üldpõhimõttest, et direktiivi 2009/147 artiklis 9 sätestatud erand, mida liikmesriik soovib kasutada, peab olema proportsionaalne seda õigustavate põhjustega (23. aprilli 2020. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Soome (isashahkade kevadjaht), C-217/19, EU:C:2020:291, punktid 66 ja 67 ning seal viidatud kohtupraktika).

66 Seega on Malta Vabariigi ülesanne tõendada, järgides käesoleva kohtuotsuse punktides 64 ja 65 viidatud kohtupraktikas välja toodud tingimusi, et direktiivi 2009/147 artikli 9 lõike 1 alusel selle erandi tegemise tingimused, millele ta tugines, on täidetud.

67 Malta õigusnormide kohta tuleb märkida, et nendes on erandi tegemise kriteeriumid ette nähtud selgesti ja täpselt ning need kohustavad ametiasutusi, kellele erandite kohaldamise kohustus on pandud, neid arvesse võtma. Nimelt, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktides 8, 14 ja 20, võetakse loodusliku linnustiku kaitse eeskirjade eeskirjaga 9 põhiosas üle direktiivi 2009/147 artikkel 9, samas kui 2020. aasta raameeskirjade eeskirjaga 4 ja 2021. aasta raameeskirjade eeskirjaga 8 pannakse ministrile kohustus ettenägemisel kontrollida, et teised rahuldavad lahendused puuduvad.

68 Seevastu tuleb tõdeda, et 2020., 2021. ja 2022. aasta deklaratsioonid, mis lubavad asjaomaste seitset liiki vintlaste isendite püünisjahti 2020., 2021. ja 2022. aasta „uuringuperioodidel“, ei ole direktiivi 2009/147 artikliga 9 kooskõlas.

69 Nimelt ilmneb, et kuigi need deklaratsioonid viitavad teiste rahuldavate lahenduste puudumisele ja sisaldavad sõnaselget viidet ornitoloogiakomitee soovitustele, ei sisalda need ühtegi täpset ja piisavat põhjendust sellise puudumise kohta. Eelkõige ei ole neis deklaratsioonides viidatud isegi mitte muudele ornitoloogiavaldkonnas tavapäraselt kasutatavatele teaduslikele uurimisvahenditele, olgu siis nende kinnitamiseks või kõrvalejätmiseks.

70 Järelikult on väide, et Malta Vabariigi kehtestatud erandkord on põhjendamata seoses asjaoluga, et „teised rahuldavad lahendused“ direktiivi 2009/147 artikli 9 lõike 1 punkti b tähenduses puuduvad, õiguslikult põhjendatud ja sellega tuleb järelikult nõustuda.

71 Seda järeldust arvestades ei ole käesoleval juhul vaja analüüsida väiteid selle kohta, et teiste rahuldavate lahenduste puudumist ei ole tõendatud ning et kõnealuse Malta erandkorra eesmärk ei ole direktiivi 2009/147 artikli 9 lõike 1 punkti b tähenduses teadustöö (vt selle kohta 21. juuni 2018. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Malta, C-557/15, EU:C:2018:477, punkt 53).

72 Eeltoodule tuginedes tuleb tuvastada, et kuna Malta Vabariik on kehtestanud erandkorra, mis võimaldab seitset liiki looduslike vintlaste (metsvint (*Fringilla coelebs*), kanepilind (*Carduelis cannabina*), ohakalind (*Carduelis carduelis*), rohevint (*Carduelis chloris*), suurnokk-vint (*Coccothraustes coccothraustes*), koldvint (*Serinus serinus*) ja siisike (*Carduelis spinus*)) isendite eluspüüki, siis on Malta Vabariik rikkunud kohustusi, mis tulenevad direktiivi 2009/147 artiklist 5 ning artikli 8 lõikest 1 koostoimes selle direktiivi artikli 9 lõikega 1.

## Kohtukulud

73 Vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja põhiosa Malta Vabariigi väidetest on tagasi lükatud, tuleb kohtukulud välja mõista Malta Vabariigilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

**1. Kuna Malta Vabariik on kehtestanud erandkorra, mis võimaldab seitset liiki looduslike vintlaste (metsvint (*Fringilla coelebs*), kanepilind (*Carduelis cannabina*), ohakalind (*Carduelis carduelis*), rohevint (*Carduelis chloris*), suurnokk-vint (*Coccothraustes coccothraustes*), koldvint (*Serinus serinus*) ja siisike (*Carduelis spinus*)) isendite eluspüüki, siis on Malta Vabariik rikkunud kohustusi, mis tulenevad Euroopa**

**Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta artiklist 5 ning artikli 8 lõikest 1 koostoimes selle direktiivi artikli 9 lõikega 1.**

**2. Mõista kohtukulud välja Malta Vabariigilt.**

Allkirjad